

kasvu edendamise ESI fondide rahastamisvahenditega

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

Rahastamisvahendid

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist kaasrahastatavad rahastamisvahendid pakuvad jätkusuutlikku ja tõhusat võimalust investeerida majanduskasvu ning inimeste ja ettevõtete arengusse kalanduse ja vesiviljeluse sektoris ja toetada integreeritud merenduspoliitikat. Nad võivad toetada mitmesuguste arengueesmärkide saavutamist, mis on kasulik väga paljudele, ja saadud raha on võimalik taaskasutada uute investeeringute tegemiseks.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF), üks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, toetab reformitud ühise kalanduspoliitika (ÜKP) ja ELi integreeritud merenduspoliitika rakendamist.

EMKFi kogueelarve aastatel 2014–2020 on üle 6 miljardi euro. EMKFi toetust antakse kalandusele (sealhulgas andmete kogumisele ja kontrollimisele), vesiviljelusele ja töötlemisele, aga ka kalanduse ja vesiviljeluse valdkondade jätkusuutlikule arengule ning integreeritud merenduspoliitikale.

EMKFist saab abi toetuste ja üha enam ka rahastamisvahendite kaudu.

Aastatel 2007–13 ei kasutatud rahastamisvahendeid tollase Euroopa Kalandusfondi raames kuigi ulatuslikult, välja arvatud mõnes liikmesriigis (sealhulgas Lätis ja Madalamaades).

Rahastamisvahendid:

- tuleb tagasi maksta;
- on ringlevad, s.t tagasimakstud vahendeid kasutatakse samas piirkonnas uuesti;
- sobivad rahaliselt elujõuliste projektide puhul, s.t selliste projektide puhul, mis eeldatavalt tekitavad saadud toetuse tagasimaksmiseks piisavalt tulu või sääste;
- on kavandatud selliselt, et meelitavad ligi kaainvesteeringuid teistest allikatest, sealhulgas erainvestoritelt, eesmärgiga suurendada rahaliste vahendite hulka eelkõige sellistes sektorites/valdkondades, kus on probleeme juurdepääsuga rahastamisele;
- võivad olla laenu, garantii või omakapitali vormis;
- võivad kaasa aidata pakkumise arendamisele, kuna toetavad turu arengut;
- võivad täiendada toetusi;
- võivad olla juhitud riiklike ja piirkondlike pankade, rahvusvaheliste organisatsioonide nagu Euroopa Investeerimispank või Euroopa Investeerimisfond, finantsvahendajate ja (ainult laenude ja garantiide puhul) korraldusasutuste poolt.

Rahastamisvahendite eeliste tõttu laiendatakse nende kasutamist aastatel 2014–2020 **kõigile valdkondlikele eesmärkidele**. Tänu parematele ja paindlikumatele rakendamisvõimalustele eeldatakse rahastamisvahendite senisest aktiivsemat kasutamist.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond võib kaasrahastada rahastamisvahendeid selleks, et **toetada liikmesriikide EMKFi rakenduskavades välja toodud investeerimisprioriteete**. EMKFist rahastatavate rahastamisvahenditega on võimalik toetada enamikku EMKFi meetmeid, tingimusel, et neid rahastamisvahendeid kasutatakse **tuvastatud turupuudujäägi** kõrvaldamiseks, s.t tegevusvaldkondades, kus pangad ei taha laenu anda ja/või erasektor ei taha investeerida.

Rahastamisvahendid võivad seega toetada järgmiste EMKFi eesmärkide saavutamist:

- konkurentsivõimelise, keskkonnasäästliku, majanduslikult elujõulise ja sotsiaalselt vastutustundliku kalanduse ja vesiviljeluse edendamine;
- ÜKP elluviimise soodustamine;
- kalandus- ja vesiviljeluspiirkondade tasakaalustatud ja kaasava territoriaalse arengu edendamine;
- liidu integreeritud merenduspoliitika (IMP) arendamise ja rakendamise soodustamine ühtekuuluvuspoliitikat ning ÜKPD täiendaval viisil.

Rahastamisvahendeid **pakutakse kõikvõimalikele lõppsaajatele, kes soovivad kalandus- ja vesiviljelussektoris viia ellu tulutoovaid projekte**. Töötlevas sektoris saab ettevõtteid, mis ei ole VKEd, toetada ainult rahastamisvahendite kaudu. EMKFi suhtelist väiksust arvestades võiks lisavõimalusena uurida koostoimet teiste rahastamisvahenditega, mis on ERFi, ESFi või EAFRD kaudu juba loodud või luuakse aastatel 2014–2020.

Potentsiaalselt on võimalik kasutada **laias valikus EMKFi toetatavaid rahastamisvahendeid**.

- **Laen**, mida saab kasutada siis, kui turul laene ei pakuta (näiteks pankade poolt), või mida saab pakkuda kommerts-laenu tingimustega võrreldes parematel tingimustel (näiteks madalama intressimääraga, pikema tagasimakseperioodiga või väiksema tagatise vastu). Näiteks võib pakkuda laene, et aidata kaluritel ja nende peredel mitmekesistada oma tulullikaid, arendades kalapüügi kui põhitegevuse kõrval näiteks õngitsemisturismi või toiduga seotud äritegevust nagu restoranipidamine, anda noortele kaluritele starditoetust esimese kalalaeva ostmiseks või toetada laevadesse tehtavaid investeeringuid, mille eesmärk on suurendada kalalaevade energiatõhusust.
- **Mikrokrediit** ehk väikelaen, mida antakse inimestele, kellele finantsteenused ei ole sageli kättesaadavad. Mikrokrediiti antakse tavaliselt lühikeseks ajaks ja tagatist kas ei nõuta või on nõutav tagatis väike. Näiteks laenud, mida antakse kaluritele selektiivsete püügivahendite ostmiseks või kalasaagi lisaväärtuse või kvaliteedi parandamiseks või projektidele, mida viiakse ellu kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia raames.

- **Garantii**, mis annab laenuandjale kindlustunde, et juhul, kui laenusaaaja ei täida laenuga seotud kohustusi, saab laenuandja oma kapitali tagasi. Garantii võib avada juurdepääsu investeringuteks vajalikele kommerts-laenudele, mille andmist laenuandjad muidu peaksid liiga riskantseks, näiteks töötleva sektori või vesiviljeluse innovatsiooniprojektide või mere bioloogiliste ressurside kaitsega seotud projektide puhul.
- **Omakapital**, mille puhul investeeritakse ettevõttesse ettevõtte täieliku või osalise omandiõiguse vastu; omakapitaliinvestor võib osaleda ettevõtte juhtimises ja saada osa kasumi jaotamisest. Omakapitali võib investeerida ettevõtte eri arenguetappides, kuid avaliku sektori toetatavat omakapitali kasutatakse enamasti seemne- ja stardikapitalina. Investeringult teenitav tulu sõltub ettevõtte kasvust ja kasumlikkusest. Tulu teenitakse, kui investor müüb oma osaluse ettevõttes teisele investorile (n-ö väljub) või ettevõtte aktsiate esmase avaliku pakkumise kaudu. Omakapitali investeerimine on tõenäoliselt asjakohane suurema riskiga ja suurema kasvupotentsiaaliga ettevõtete puhul, näiteks vesiviljeluses või töötlevas sektoris uuenduslikke ja jätkusuutlikke tehnoloogiaid katsetavate ettevõtete puhul.

Rahastamisvahendeid võib kombineerida toetuste ja muud liiki abiga. Investeringute kaasamise eeltingimusena on sageli kõigepealt vaja parandada investeerimisvalmidust. EMKFi kaudu on võimalik pakkuda nõustamis- ja muud liiki toetust.

EMKFist kaasrahastatavad rahastamisvahendid võivad aidata kaasa sektori pikaajalisele arengule ja mitmekesistamisele ning sellesse investeerimisele, kui nendega toetatakse tegevust valdkondades, kus investeerimisolukord on sageli olnud mitteoptimaalne, soodustatakse äriiselt elujõulisi projekte ja avatakse uusi turuvõimalusi. Samuti saab nende abil luua võimalusi investoritele ja finantsvahendajatele. Juurdepääs rahastamisele on kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtete jaoks tavaliselt olnud kulukas ja keeruline. Paljudes liikmesriikides peavad pangad ja teised finantsasutused neid sektoreid laenu andmise seisukohalt riskantseks. Avaliku sektori toetatavad rahastamisvahendid ja riskide jagamine võivad nii mõnegi projekti muuta atraktiivsemaks investeringuks.

Lisateave

EMKFi kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 508/2014, 15. mai 2014, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011. ELT L 149, 20.5.2014.

Juhendmaterjal korraldusasutustele ESI fondide programmide rahastamisvahendite kohta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Teave rahastamisvahendite eelhindamise meetodika kohta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

ESI fondide rahastamisvahendite nõustamisplatvormi „fi-compass” veebileht:

<http://www.fi-compass.eu/>

Lisateave Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ja teisi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde käsitlevate määruste (sealhulgas rakendusmääruste ja delegeeritud õigusaktide) kohta:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_et.htm

Teave riigiabi eeskirjade kohta kalandus- ja vesiviljelussektoris:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_et.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg